

Έκθεση βιβλίου

Γιώργος Ιωάννου (1927-1985). Λόγος και Μνήμη.
Αποθησαύρισμα Γ. Αναστασιάδης, Σχήμα 17×24,
University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2006.

Ο Γιώργος Αναστασιάδης σ' αυτή την «κιβωτό» λόγου και μνήμης, σε μια συναρπαστική συνάντηση με τη «γιορτή των λέξεων», το πνεύμα και τις διαδρομές του Γιώργιου Ιωάννου, αποθησαυρίζει:

- Εννιά επιλεγμένα πεζογραφήματα του αγαπημένου συγγραφέα

της Θεσσαλονίκης («Το χρυσούν απίδιον», «Το κρεββάτι», «Η μόνη κληρονομιά», «Ομίχλη», «Με τα σημάδια της απάνω μου», «Θεσσαλονικέων ύπνος και ξύπνος», «Το σφραγιδάκι», «Έτσι θάναι και τότε», «Η θαμπή εποχή του '50»).

- Τέσσερα ποιήματά του («Σ' επαρχία μακρινή», «Το μόνο», «Ποτέ σου δεν κατάλαβες», «Κέντρο διερχομένων») και δύο «ξεχασμένα» κείμενά του («Η Θεσσαλονικιώτικη τιμότητα και σεμνότητα», «Η μπόμπα»).

- Αποσπάσματα από «προσωπογραφίες» που φιλοτέχνησε ο Γ. Ιωάννου για 18 προσωπικότητες που σφράγισαν την πνευματική μας ζωή (Μ. Αναγνωστάκης, Β. Βασιλικός, Κ. Δημουλά, Στρ. Δούκας, Ι. Δραγούμης, Ν. Καββαδίας, Ν. Καζαντζάκης, Ζ. Καρέλλη, Φ. Κόντογλου, Ν. Μπακόλας, Αλ. Παπαδιαμάντης, Ν. Γ. Πεντζίκης, Γ. Σεφέρης, Γ. Τσαρούχης, Στ. Τσίρκας, Β. Τσιτσάνης, Δ. Χατζής, Μ. Χατζιδάκις).

- Τις επισημάνσεις-αποτιμήσεις που έχουν καταθέσει δημιουργοί της Θεσσαλονίκης για τον Γ. Ιωάννου και το έργο του.

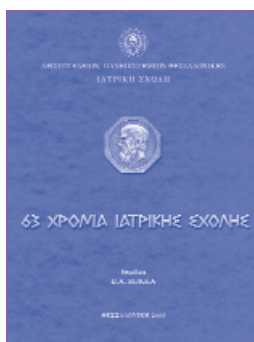
- Μελετήματα και μαρτυρίες για τον Γ. Ιωάννου και τη συμβολή του στη λογοτεχνία και την ιστορική μνήμη.

- Την εντυπωσιακή βιβλιογραφική καταγραφή («Φύλλα κισσού») που επιμελήθηκε ο Θ. Δ. Σαρηγιάννης.

- Φωτογραφίες, αφίσσες και προσκλήσεις εκδηλώσεων, αφιερώματα και δημοσιεύματα στον τύπο (και ένα δίσκο CD που διασώζει ηχογραφημένη την τελευταία ραδιοφωνική συνέντευξη του Γ. Ιωάννου στη Ν. Ξεράκη στις 28.1.1985).

- Χαρακτηριστικές «σταγόνες» από τη «δροσερή θέρμη» της γραφής του Γ. Ιωάννου: φράσεις που διαθέτουν εκλεκτά «μπαχαρικά» λόγου και σοφίας, προσφέρουν καταφυγή και θαλπωρή, φωτίζουν τη σχέση του με τις μορφές, τις μεταμορφώσεις και τις παραμορφώσεις της Θεσσαλονίκης και λειτουργούν απολυτρωτικά σαν τα ρεμπέτικα που τόσο αγάπησε και ήθελε νάναι «τα τραγούδια και οι χοροί της ψυχής του».

63 Χρόνια Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ. Έρευνα, Σύνταξη, Επιμέλεια Έκδοσης Β. Α. Κόκκας, Σχήμα 25×28, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ιατρική Σχολή, Θεσσαλονίκη 2005.

Το λεύκωμα με τίτλο «63 χρόνια Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.» εκδόθηκε τον Μάρτιο 2005 και παρουσιάστηκε στα πλαίσια του 3ου Επιστημονικού Συνεδρίου της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. Επιμελητής έκδοσης είναι ο καθηγητής Φαρμακολογίας Βασίλειος Κόκκας. Το

λεύκωμα αποτελείται από 430 σελίδες οι οποίες περιέχουν περίπου 1.200 φωτογραφίες και ιστορικά ντοκουμέντα. Στις σελίδες του λευκώματος καλύπτεται κυρίως με εικόνες η ιστορία της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. από το έτος ίδρυσης 1942 έως και το 2005, τόσο από πλευράς διδασκόντων

όσο και από πλευράς διδασκομένων. Περιλαμβάνει τα εξής κεφάλαια: Α. Ιστορική αναδρομή, Β. Οι καθηγητές της Ιατρικής Σχολής, Γ. Εικόνες από το χθες έως το σήμερα, Δ. Η Ιατρική Σχολή σήμερα, Ε. Δομή και υποδομές, ΣΤ. Εκπαίδευση, Ζ. Ο κόσμος των φοιτητών, Η. Μετά το πτυχίο, Θ. Οι επίτιμοι διδάκτορες. Η έκδοση αυτή χρηματοδοτήθηκε από την Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Α.Π.Θ. στην οποία έχουν παραχωρηθεί και όλα τα δικαιώματα εκμετάλλευσης. Το λεύκωμα διατίθεται από το κατάστημα «Λογότυπος» το οποίο ευρίσκεται στο ισόγειο του κτηρίου Διοίκησης του Α.Π.Θ.

Το πέταγμα του αναπτήρα. Αλέξης Δερμεντζόγλου, Εκδ. Ερωδίας, 2006.

Στο φιλμ «Κόκκινος κύκλος», του Ζαν Πιερ Μελβίλ, ο Αλέν Ντελόν βρίσκει στο πορτμπαγκάζ του αυτοκινήτου του τον Τζιαν Μαρία Βολοντέ. Του πετάει έναν αναπτήρα για να ανάψει το τσιγάρο κι έπειτα ο Βολοντέ του τον ρίχνει πίσω. Αυτή την κλασική σκηνή, που δείχνει «την οικοδόμηση μιας φίλιας μέσα από φοβερή μινιμαλιστική αφηγηματική οικονομία», επιλέγει ο γνωστός κριτικός κινηματογράφου Αλέξης Δερμεντζόγλου για να δώσει τον τίτλο στο νέο του βιβλίο για το φιλμ νουάρ, «Το πέταγμα του αναπτήρα» (Εκδ. Ερωδίας).

«Το πέταγμα του αναπτήρα» αποτελεί μια ελληνική, πρωτότυπη εργασία πάνω στο αγαπημένο είδος του φιλμ νουάρ και πλουτίζει τη φτωχή εγχώρια βιβλιογραφία. Πρόκειται για μια συγκριτική ανάγνωση ανάμεσα στην αμερικανική και την ευρωπαϊκή (ιδίως τη γαλλική) εκδοχή του είδους, όσον αφορά τη θεματολογία, τους προβληματισμούς, τη φιλοσοφία, αλλά και την τεχνική τους. Ο Αλέξης Δερμεντζόγλου, τακτικός συνεργάτης του «antarte» και της «Μακεδονίας» που δεν χρειάζεται περαιτέρω συστάσεις, σχολιάζει γύρω στις 400 ταινίες μιας περιόδου 65 χρόνων, φτάνοντας από το 1940 μέχρι και το 2005 – η πραγμάτευσή του περιλαμβάνει μάλιστα και δύο εντελώς πρόσφατα φιλμ («Ο χτύπος που έχασε η καρδιά μου» και «Άγκαθα Κρίστι, στα ίχνη του δολοφόνου»). Το βιβλίο βεβαίως, που κοσμείται με περισσότερες από 100 φωτογραφίες, δεν είναι σε καμία περίπτωση ένας κατάλογος, αλλά ένα συνθετικό, συνεκτικό κείμενο, εύληπτο και αναγνώσιμο, περιγραφικό αλλά συγχρόνως στοχαστικό, το οποίο καταδεικνύει τις διαδικασίες μετάλλασξης του νουάρ στη διαδρομή του από την Αμερική

στην Ευρώπη. Παράλληλα, όπως όλα τα εμβριθή κείμενα του Δερμεντζόγλου, θίγει πολλά καιρικά ζητήματα όχι μόνο σχετικά με τον κινηματογράφο αλλά και με την ιστορία, την κοινωνία, την πολιτική, την ψυχολογία...

Πώς θα μπορούσαμε να ορίσουμε το νουάρ, κύριε Δερμεντζόγλου;

Το ορίζουμε είτε αγγλοσαξονικά ως crime-drama (όρος αμήχανος) είτε ως το αχανές πεδίο όπου συντελούνται πολλές ποιοτικές και κοινωνικές αλλαγές.

Υπάρχουν κάποιες έννοιες τις οποίες θεωρείτε κομβικής σημασίας για την κατανόηση του είδους. Ποιες είναι αυτές;

Στο βιβλίο εισάγω για πρώτη φορά, απ' ό,τι γνωρίζω, τους όρους «χρονικότητα» και «αφηγηματικότητα».

Η πιο καθοριστική παράμετρος στη ζωή είναι ο χρόνος, διότι ο χρόνος είναι μνήμη, ο χρόνος είναι ζωή, είναι όριο-προθεσμία, είναι και συναίσθημα (εάν και εφόσον χρόνος και μνήμη κατέχουν το βιωματικό συναίσθημα, όπως πολύ σωστά παρατηρεί ο Μπερξόν). Η χρονικότητα λοιπόν, ένας interactive, διαδραστικός όρος, είναι η σχέση των φιλικών χρόνων με τους δικούς μας – του σώματος, του συναισθήματος.

Και η αφηγηματικότητα;

Αφηγηματικότητα είναι η δυνατότητα να αφηγούμαστε νοερά τις δικές μας ιστορίες μέσα από την ατμόσφαιρα του νουάρ. Δεν υπάρχουν ιστορίες αλλά μόνον ατμόσφαιρες, δεν υπάρχουν γεγονότα αλλά εντυπώσεις πραγματικού. Είναι κεφαλαίωδες αυτό. Αν συγχρονίσουμε τον κινηματογραφικό χρόνο με τον δικό μας (μέσω του νουάρ είναι άκρως εφικτό), τότε θα βρεθούμε προ εκπλήξεων.

Τι διαφορές υπάρχουν μεταξύ αμερικανικού και ευρωπαϊκού νουάρ;

Κολοσσιαίες, ενώ φαίνονται ασήμαντες. Οι Αμερικανοί έχουν ως πρωταγωνιστή την κοινωνία, οι Ευρωπαίοι (ιδίως Γάλλοι) τη μοίρα, τη σύμπτωση και τη μεταφυσική. Πιο ιδεολογικοποιημένοι οι Αμερικανοί, πιο γοητευτικοί οι Ευρωπαίοι.

Για το ελληνικό νουάρ τι θα μπορούσαμε να πούμε;

Έχουμε πολλά και διάφορα. Είναι θέμα ματιάς. Και ο «Δράκος» νουάρ δεν είναι; Το αγαπούν οι σκηνοθέτες μας, αλλά δεν το ξέρουν καλά. Δημόπουλος, Φώσκολος και άλλοι έφτιαξαν μερικά ατμοσφαιρικά νουάρ.

Το αστυνομικό μυθιστόρημα στην εποχή μας θεωρείται ένα από τα καλύτερα εξοχικά οχήματα κοινωνικής κριτικής. Ισχύει το ίδιο και για τον κινηματογράφο αυτού του είδους;

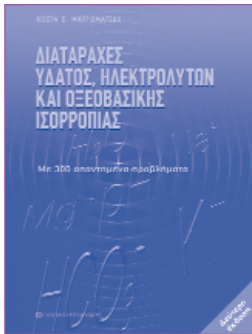
Βεβαίως, δείτε πόσο της μόδας έγινε στους αστούς ο Ελρόι, ο Χάμετ και άλλοι επίγονοι. Και το σινεμά είναι όχι απλά όχημα αλλά οχηματογωγό κοινωνικής κριτικής. Λέει τολμηρά πράγματα που είναι να απορεί κανείς.

Γιατί το νουάρ μάς γοητεύει και μας ελκύει τόσο πολύ;

Γιατί είναι το mood μας, η μοίρα μας και η συντριβή μας, η διάθεσή μας να αρπάξουμε την τελευταία ευκαιρία και ιδίως ένα σινεμά γοητευτικό, μυστηριακό, λαβυρινθώδες, αμφίσημο, επικίνδυνο. Το νουάρ σε πιάνει τόσο βαθιά (εάν είσαι ευαίσθητος), ώστε μπορεί να σε ταξιδέψει μακριά, ό,τι κι αν συνεπάγεται αυτό.

Αναδημοσίευση από την εφημερίδα «Μακεδονία»

Διαταραχές ύδατος, ηλεκτρολυτών και οξεοβασικής ισορροπίας. Κώστας Σ. Μαυροματίδης, Σχήμα 21×28, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2006.

Είναι η επανέκδοση σε ενιαία μορφή, του βιβλίου με τίτλο «Διαταραχές ύδατος, ηλεκτρολυτών και οξεοβασικής ισορροπίας» μέσα σε μία δεκαετία. Η προσπάθεια αυτή έγινε διότι στα χρόνια που μεσολάβησαν ήρθε νέα γνώση γύρω από το θέμα που πραγματεύεται το

βιβλίο και επιπλέον θεωρήθηκε ότι κάποια δεδομένα θα έπρεπε να παρουσιαστούν με διαφορετικό τρόπο, ώστε να γίνουν πιο κατανοητά. Ακόμη προστέθηκε η γνώση από παρατηρήσεις φίλων αναγνωστών του βιβλίου, οι οποίοι με τον τρόπο τους συνέβαλαν ώστε η παρούσα έκδοση να είναι αρτιότερη. Τέλος προστέθηκαν νέα κεφάλαια και ένα μεγάλο κομμάτι του αναφέρεται σε 300 απαντημένα προβλήματα, τα οποία ίσως βοηθήσουν σημαντικά τον κάθε αναγνώστη στην κατανόηση του θέματος που πραγματεύεται το βιβλίο.

Αλέξανδρος Σάββας. Η ζωής του καθηγητή και η πορεία του στο Ανατομείο της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. Γεώργιος Παρασκευάς, Σχήμα 21×28, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2006.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί ένα αφιερωματικό λεύκωμα στη μνήμη ενός σπουδαίου πανεπιστημιακού δασκάλου, του Καθηγητή Ανατομικής της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. Αλεξάνδρου Σάββα (1907-1981).

Ο Α. Σάββας αποτελεί αναντίρρητα τον πιο πολυθρύλητο κα-

θηγητή της Σχολής που η φήμη του ξεπέρασε τα όρια της Σχολής του αλλά και του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης. Ένας άνθρωπος που ξεκίνησε από την Πέργαμο της Μικράς

Ασίας για να ακολουθήσει όλα τα στάδια των «επώδυνων μετακινήσεων» του μικρασιατικού πληθυσμού και να καταλήξει μόνος και έρημος στην Αθήνα του μεσοπολέμου. Θα διανύσει τα φοιτητικά του χρόνια στο Πανεπιστήμιο Αθηνών το οποίο και θα διακονήσει μέχρι το 1949. Από το 1949 μέχρι το 1968 θα υπηρετήσει στο Ανατομείο της Ιατρικής Σχολής του ΑΠΘ ως καθηγήτης, πιστοποιώντας με τον πυκνό και πληθωρικό λόγο του, τη βαθιά γνώση της ελληνικής γλώσσας και την πολυδιάστατη επιστημονική του κατάρτιση. Το κύριο και κεντρικό χαρακτηριστικό της πολύτιμης συνεισφοράς του στη Σχολή είναι ότι προσέφερε στους φοιτητές του βαθιά καλλιέργεια, κινητοποίησε μέσα τους εσωτερικές δυνάμεις, θεμελίωσε την ιατρική τους παιδεία και τους ενεργοποίησε ώστε να θέσουν υψηλούς στόχους. Συνάμα στο λεύκωμα αυτό παρέχονται πολύτιμες πληροφορίες και για τους στενούς του συνεργάτες που σε «χαλεπούς καιρούς» θα στηρίξουν το επιτελούμενο έργο στο Ανατομείο.

Η Κατεδάφιση. Γιώργος Αθ. Δαλαμάγκας, Μαλιάρης παιδεία. Θεσσαλονίκη 2006.

Τα παιδιά της Άνας, το ένα ύστερα από το άλλο, ξενιτεύονταν αναζητώντας δουλειά και προκοπή σε άγνωστες χώρες. Άφηναν πίσω τους φτώχεια και ανέχεια και μια Μάνα να περιμένει με αγωνία τα αποτελέσματα της περιπέτειάς τους. Και όμως, όλες οι αρχικά μεγάλες και απρόβλε-

πτες δυσκολίες ξεπεράστηκαν. Τα παιδιά της Άνας, οι Έλληνες μετανάστες, όπου και αν βρέθηκαν, διέπρεψαν σε όλους τους τομείς και με τα χρόνια δημιούργησαν αξιόλογες περιουσίες και αξιοζήλευτες οικογένειες. Η αρχική υπόσχεσή τους για σύντομη επάνοδο συνεχώς αναβάλλονταν και στις περισσότερες περιπτώσεις δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ. Η Μάνα περιμένει, ονειρεύεται και ελπίζει.

Στο μεταξύ η χώρα προοδεύει. Γίνεται πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χώρα υποδο-

χής μεταναστών η ίδια. Η Ίρμα, η ηρωίδα του τρίτου διηγήματος, ήρθε στην πατρίδα μας για τους ίδιους λόγους για τους οποίους είχαν φύγει παλιότερα τα παιδιά της Άννας. Θα επιστρέψει ποτέ στη χώρα της; Παράλληλα συμβαίνουν σαρωτικές αλλαγές παντού. Η παγκοσμιοποίηση και η νέα τάξη πραγμάτων παρασύρουν και γκρεμίζουν πολλά από τα αδιαμφισβήτητα, έως τώρα, ιδεολογικά οικοδομήματα. Στην «Κατεδάφιση» ο συγγραφέας διερωτάται αν όλες αυτές οι αλλαγές θα κάνουν τον κόσμο μας καλύτερο. Να κατεδαφίσουμε ένα παλιό σπίτι. Θα ανεγείρουμε όμως στη θέση του ένα πιο στέρεο και πιο λειτουργικό σπίτι; Να εγκαταλείψουμε ένα σαπιοκάραβο. Να ναυπηγήσουμε όμως ένα σκαρί που θα μας πάει μακρύτερα και με μεγαλύτερη ασφάλεια, χωρίς να γίνει ο Τιτανικός μας.

«Αδελφή Στρατιώτου». Ημερολόγιο και αλληλογραφία ενός φαντάρου της μικρασιατικής εκστρατείας. *Λεπτέρη Γ. Παρασκευαΐδη (1990-1996)*, Επιμέλεια – Σχόλια: Γιώργου Λεφτ. Παρασκευαΐδη, Σχήμα 14×21, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2006.

Ένας απλός μα ρομαντικός φαντάρος, που έλαβε μέρος στη Μικρασιατική Εκστρατεία το 1919-1922, σκιαγραφεί με ευαισθησία ψυχής όχι μόνο τη δίνη και την τραγικότητα εκείνου του πολέμου, αλλά παράλληλα και τις ευχάριστες πτυχές του. Μ' έναν απaráμιλλο λυρισμό περιγράφει τα μέρη της Ανατολής που για πρώτη φορά επισκέπτεται, όπως τις φυσικές ομορφιές, τα τοπία, τις πόλεις, τα χωριά, τους κατοίκους, τα ήθη κι έθιμα, ως άλλος «περιηγητής», που με μια φωτογραφική μηχανή τσέπης και το αμπρί του για εμφανιστήρι, κατόρθωσε ν' απαθανάτισει όλ' αυτά, μα δυστυχώς ελάχιστες φωτογραφίες διασώθηκαν. Διασώθηκε όμως η τακτική αλληλογραφία

που διατηρούσε με το σπίτι του, μα προπαντός με την «Αδελφή Στρατιώτου» από τη Σμύρνη, με την οποία «αδελφή» γεννήθηκε σιγά-σιγά ένα διάχυτο ερωτικό συναίσθημα, που όμως η μεγάλη διαφορά ηλικίας τους, οι συμφορές και το δραματικό τέλος του πολέμου, το εμπόδισαν να ολοκληρωθεί...

Ποιότητα ζωής. Αξιολόγηση, ανάλυση και ερμηνεία. *P.M. Fayers D. Machin*, Μετάφραση: Άλτα Πανέρα, Επιμέλεια: Ρία Πήτα, Φάνης Λέκκας, Σχήμα 17×24, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2006.

Το μοναδικό, ουσιαστικό και εύληπτο βιβλίο για την Έρευνα της Ποιότητας Ζωής. Οι έρευνες για την ποιότητα ζωής αποτελούν ουσιαστικό κομμάτι της αξιολόγησης κάθε θεραπείας. Το βιβλίο αυτό, γραμμένο από δύο εξέχοντες στο συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο συγγραφείς, θέ-

τει τις κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση, την ανάλυση και την ερμηνεία δεδομένων για την ποιότητα ζωής.

- Περιλαμβάνει ερωτηματολόγια που έχουν συνταχθεί με βάση την ανάλυση των ερευνών
- Περιέχει πρακτικά παραδείγματα
- Καλύπτει το κενό για αυτή την ταχύτατα αναπτυσσόμενη επιστημονική περιοχή
- Έχει σαφή δομή και συνεπή προσέγγιση του υλικού που μελετάται.

Το βιβλίο απευθύνεται στον καθένα που ασχολείται με την ποιότητα ζωής και είναι κατάλληλο για ιατρούς και στατιστικούς, αλλά και για μη ειδικούς. Ειδικότερα, αφορά και απευθύνεται σε κλινικούς και βιοϊατρικούς ερευνητές, τόσο εντός της φαρμακοβιομηχανίας, όσο και των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, καθώς επίσης σε ιατρικούς στατιστικούς και σε κλινικούς, ειδικούς σε θέματα καρκίνου και άλλων χρόνιων παθήσεων.